

Z dosejavanjem do kakovostnejše krme – izsledki ugotovitev

Kdaj obnavljati travno rušo?

Za obnovo travne ruše se odločimo, ko beležimo majhen pridelovalni potencial, neprimerno botanično sestavo, ki vpliva na kakovost krme, in kadar je travna ruša redka, saj v tem primeru obstaja navarnost zapleveljenja.

Vzroki za slabšo pridelovalno sposobnost in kakovost ruše:

- naravni dejavniki (tip tal),
- vremenske razmere (suša, pozeba, poplave),
- napačno gospodarjenje (poškodba travne ruše, gaženje, prenizka košnja, ostanki krme, neenakomeren raztros gnojil),
- škodljivci in bolezni (snežna plesen, majski hrošč, divji prašiči) in
- neustrezna raba (preveč intenzivna, preveč ekstenzivna – prepozna košnja, neuravnoteženo gnojenje, preveliki odmerki dušikovih gnojil, pretežka kmetijska mehanizacija).

Kako lahko obnovimo travno rušo?

- a) z minimalno obdelavo oziroma brez obdelave tal ali pa
- b) se odločimo za zasnovo novega posevka oziroma vključitev v kolobar.

Lahko se odločimo za oranje, setev ali minimalno obdelavo in setev.

Druga možnost je dosejavanje, ki ga lahko izvedemo:

- ročno (na počez),
- s trosilcem mineralnih gnojil,
- s posebnimi sejalicami,
- z dodajanjem semena živinskim gnojilom.

Tretjo možnost predstavlja vsejavanje. Odločimo se lahko za klinasto ali trakasto setev.

Katere so glavne prednosti dosejavanja oziroma vsejavanja:

- cenovna ugodnost (manjši stroški obdelave, stroški semena, minimalen izpad pridelka krme),
- manjše časovne omejitve (datum setve je mogoče prilagoditi ugodnim talnim in vremenskim razmeram),
- manjša tveganja za neuspešnost setve.

Uspeh dosejavanja je zelo odvisen od deleža praznih mest. Glede na to določimo tudi količino semena na hektar. Ob in po setvi je izjemno pomembna zadostna vlažnost tal. Upoštevati je treba še, da je razvoj obstoječe vegetacije jeseni počasnejši kot spomladi.

Foto 1 in 2: Tehtanje in vzorčenje pridelka na travniku.

Kateri so tehnični vidiki izboljševanja ruše?

- Obstoječo travno rušo pokosimo, kolikor se da nizko (5 cm ali še manj).
- Pri močnem »zapleveljenju« je priporočljiva uporaba fitofarmaceutskih sredstev ali zelo intenzivna mehanska obdelava tal.
- Izogibamo se obilnemu gnojenju takoj po košnji (obstoječa travna ruša bistveno bolje izkoristi hranila kot mlade klice).

Kakšno seme izbrati?

- Univerzalna mešanica ne obstaja.
- Vse več mešanic vsebuje več sort iste vrste, na ta način optimalni čas košnje oziroma paše raztegnemo na daljši čas.
- Seme naj bo prilagojeno lokaciji in intenzivnosti rabe.
- Upoštevati je treba rastne razmere (vrsta in kakovost tal/podnebje), intenzivnost izkoriščanja, kako dolgo naj mešanica traja (2–3 ali več let) ter lastnosti vrst v mešanici (ritem rasti, trpežnost, konkurenčnost).

Upravljanje travinja po setvi

- Valjanje – seme potrebuje dober stik z zemljo, to je še posebej pomembno v primeru, da vlažnost tal ni optimalna. Po dosejavanju/vsejavanju je primerna tudi kratkotrajna intenzivna paša.
- Uporaba gnojevke se odsvetuje. Včasih se uporabi gnojevke ni mogoče izogniti, priporoča se redčenje gnojevke oziroma uporaba gnojevke z največ 4–5 % sušine.
- Maksimalna količina dušika je 30 kg/ha.
- Raba travinja mora biti pravočasna. Višina prirasta po dosejavanju naj ne bi bila večja od 15 do 20 cm.

Foto 3: Uporaba gnojevke se po dosejevanju odsvetuje. Fotografirano na posestvu Grm Novo mesto.